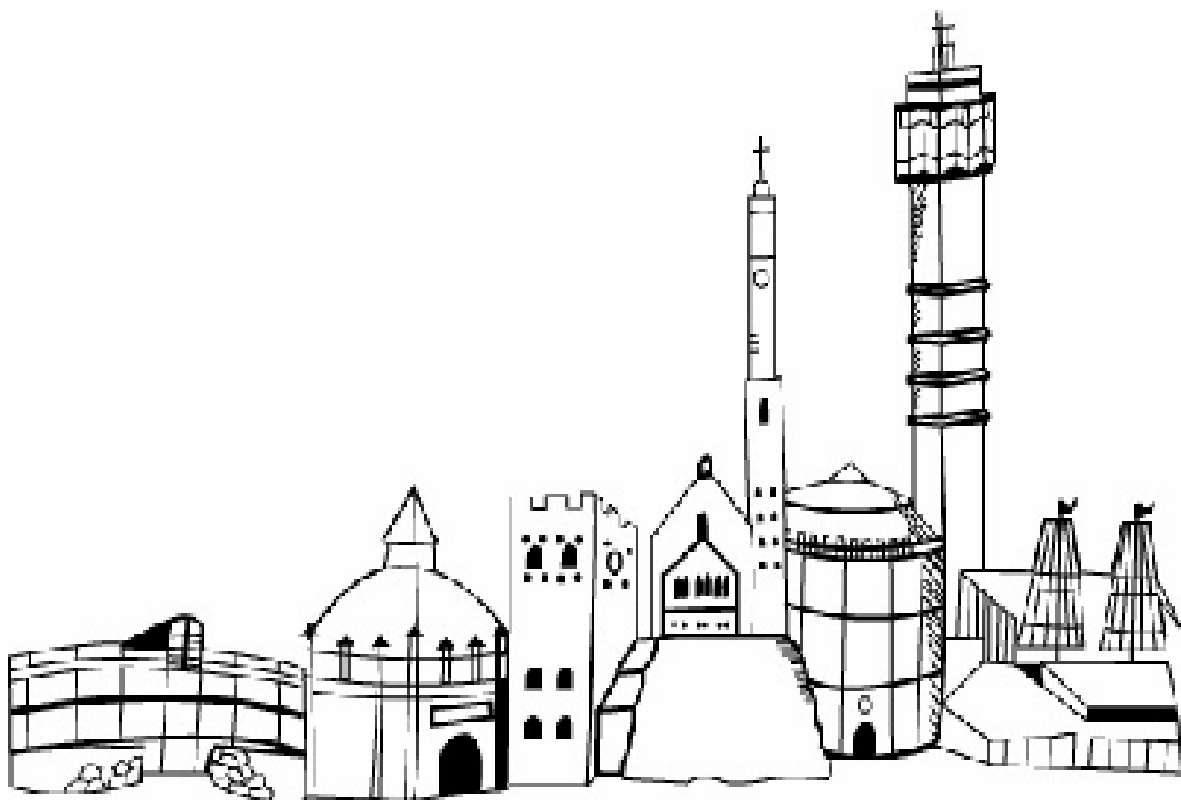

Verksamhetsplan 2006

Kultur och Miljö

ALTIA MATINA • RÄTTIGHÄTTEN • STATION • ENIGU BEHÖRIGHETEN • RÖNNEBOLLS GLASKLOCKA • KARNÄSTÖRNET • VASAMUSEET

Innehållsförteckning

VERKSAMHETSPLAN 2006 FÖR KULTUR OCH MILJÖ	3
VERKSAMHETSBEKRIVNING	3
<i>Programområdets verksamhetsidé</i>	<i>3</i>
<i>Antal anställda.....</i>	<i>3</i>
<i>Organisation.....</i>	<i>3</i>
<i>Ansvarsområde.....</i>	<i>3</i>
<i>Strategiska frågor.....</i>	<i>4</i>
<i>Resurser, budget.....</i>	<i>4</i>
<i>Budgetram</i>	<i>4</i>
<i>Lokaler.....</i>	<i>5</i>
<i>Nyckeltal.....</i>	<i>5</i>
ÅTAGANDEN	6
<i>Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna.....</i>	<i>6</i>
<i>Bygga bostäder och utveckla Stockholm</i>	<i>9</i>
<i>Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad</i>	<i>13</i>
<i>Bryta segregationen och fördjupa demokratin</i>	<i>18</i>
<i>Ta ansvar för ekonomin.....</i>	<i>20</i>
 BILAGA . MILJÖPLAN 2006 FÖR ÖSTERMALMS STADSDELSFÖRVALTNING	 FEL! BOKMÄRKET ÄR INTE DEFINIERAT.

VERKSAMHETSPLAN 2006 FÖR KULTUR OCH MILJÖ

Verksamhetsbeskrivning

Programområdets verksamhetsidé

En ren, grön och långsiktigt hållbar växande stadsdel.

Antal anställda

	September 2004	Vp 2005	September 2005	Vp 2006
Antal helårsarbetande	7,5	8	8	9

Organisation

Chef för Kultur och Miljö
Stadsplanerings- och näringslivsfrågor,
Bygglov, Kulturfrågor

<u>Gatu- parkingenjör</u>	<u>Arkitekt/ planeringssekr</u>	<u>Agenda 21/miljösamordnare</u>	<u>Markupplåtare / städmästare</u>	
Driftentreprenaden	Remisser	Agenda 21	Markupplåtelser	
Underhåll	Utredningar	Förvaltnings-	Städprojekt	
Kontroll	Stadsmiljö	övergripande miljö		
		Remisser		
<u>Utredningssekr</u>	0,5 <u>Assistent</u>	<u>Landskapsark</u>	<u>Kontrollant</u>	0,5 <u>Kontrollant</u>
Kulturfrågor	Administration	Bygglov	Kontroll gata	Kontroll park
Agenda 21		Remisser		
Markupplåtelser		Parkutveckling		
Administration				

Ansvarsområde

Programområdet Kultur och Miljö ansvarar för investeringar i parker och grönområden, vissa markupplåtelser och enklare bygglov, Agenda 21 samt medverkar i stadsplanerings- och näringslivsfrågor. Vidare ansvarar programområdet för skötsel av gator och parker, barmarksrenhållning och vinterväghållning, lokala kulturaktiviteter, parklek för barn och ungdom samt stöd till det lokala föreningslivet.

Planerade förändringar

Utökning med en utredningssekreterare med uppgifter inom kultur, Agenda 21 och allmänna utredningar och en landskapsarkitekt med uppgift inom investeringar i parker och grönområden.

Parker och grönområden

Från och med 2006 har stadsdelsnämnden ansvar för investeringar i parker och friluftsområden. Kommunfullmäktige beslutar om större investeringar efter samråd med

stadsdelsnämnden och sammanvägning av marknämnden. För 2006 kommer större investeringar att göras i Gustav Adolfsparken, vars parklek tillgänglighetsanpassas, Tessinparkens rosenrabatter kompletteras och ett upprustnings- och planteringsprogram för alléerna tas fram. Arbetet med att anlägga Kaknäs ängar fortsätter. Humlegårdens Linnéplantering ska ges en ny utformning som ska vara klar till 300-årsjubileet av Carl von Linnés födelse, 2007. Sammantaget investeras 7,6 mnkr i dessa anläggningar.

För mindre investeringar som stadsdelsnämnden själv råder över kommer förvaltningen att rusta mindre grönytor som finns i stadsdelen, som gatuavstängningarna mot Valhallavägen, Balders hage, små grönytor intill Narvavägen. Tillsammans med statliga Handslagspengar anläggs en konstgräsyta på Östermalmskolans grusplan och åtgärder görs i Gustav Adolfsparken för att underlätta för spontanidrott. Bland annat ska den ursprungliga sträckningen av Dicksonpokalens engelska mil återskapas så långt det är möjligt.

Humlegården upprustas med utgångspunkt från parkdokumentet, som är ett planeringsunderlag framtaget av gatu- och fastighetskontoret. Planteringar i parkens kantzoner prioriteras, rhododendronplanteringarna förnyas. Byggnaden vid Engelbrektsgatan och området runt den utvecklas vidare för ungdomsverksamhet. Parkerna ska blomma av vårlöksplanteringar. Roslagsparken längs Valhallavägen mellan Odengatan och Roslagstull förnyas med planteringar.

Strategiska frågor

Arbetet med stadsutvecklingsområdet går in i ett detaljplaneskede. I arbetet med att anlägga ett Agenda 21 perspektiv på stadsutvecklingsområdet kommer samtliga programområden att involveras. Brukarnas delaktighet ska öka genom dialog med invånarna och i stadsdelen verka. Agenda 21 arbetet inriktas mot boende, företag och andra verksamheter i stadsdelen för att på så sätt involvera det lokala näringslivet i omställningen mot ett hållbart ekologiskt samhälle.

Resurser, budget

Mnkr	Kostnader	2005			2006	
		Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
Stadsplanering	-4,6	3,5	-1,1	-4,7	4,1	-0,6
Agenda 21	-1,0	0,0	-1,0	-1,1	0,0	-1,1
Gatu- och parkskötsel	-29,2	0,0	-29,2	-29,8	0,0	-29,8
Kultur och fritid	-1,0	0,0	-1,0	-1,1	0,0	-1,1
Parklekar	-0,7	0,0	-0,7	-0,7	0,0	-0,7
Avskrivningar				-0,1	0,0	-0,1
Internräntor				-0,2	0,0	-0,2
Varav						
omslutningsförändringar:						
Avgifter	-0,3	0,3	0,0	-0,2	0,2	0,0
Summa inklusive omslutningsförändringar	-36,5	3,5	-33,0	-37,7	4,1	-33,6

Budgetram

Budgetramen för Kultur och Miljö utgår från hela anslagen från fysisk verksamhet, kultur- och föreningsverksamhet samt en mindre del av verksamhet för barn och ungdom.

Budgetramen för 2006 är 33,6 mnkr netto efter ett avlyft på 1,3 mnkr för nämnd- och förvaltningsövergripande administration samt 4,1 mnkr i intäktskrav. 1,2 mnkr har avsatts för snöbortforsling. Enligt beslut i kommunfullmäktige redovisas 2,2 mnkr särskilt för Agenda 21 verksamhet inom programområdet. För investeringar i parker, parkvägar och friluftsområden är budgetramen 12,1 mnkr och för räntor och avskrivningar för gjorda investeringar har budgeterats 0,3 mnkr.

Lokaler

Huvuddelen av programområdet har sin placering i Garnisonen, Karlavägen 104. Kontrollanterna har sin placering på Brunbärsvägen 7.

Nyckeltal

<i>Budget per brukarareal</i>	<i>Kvm 2005</i>	<i>Budget 2004 kr/kvm</i>	<i>Budget 2005 kr/kvm</i>	<i>Budget 2006 kr/kvm</i>
Vinterväghållning	1.336.000	7,42	7,23	7,2
Barmarksrenhållning	1.986.000	5,77	5,55	5,36
Parskötsel	650.000	13,08	14,46	13,35
Markupplåtelser	Intäktskrav	3,2 mnkr	3,8 mnkr	4,1 mnkr

Åtaganden

Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

Nämndens mål för samtliga verksamheter

- ❖ *Se till helheten istället för delarna.*
- ❖ *Använda stadens handlingsplaner så att kommunfullmäktiges mål och prioriteringar nås.*
- ❖ *Skapa tydlighet om vad verksamheterna kan erbjuda.*
- ❖ *Fokusera på brukarnas behov vid planering, genomförande och uppföljning.*
- ❖ *Brukarinflytande ska finnas i alla verksamheter.*
- ❖ *Bemötandet ska vara respektfullt.*
- ❖ *Verksamheterna ska vara tillgängliga på olika sätt för kontakt och information.*
- ❖ *Erbjuda medborgarna lättillgänglig konsumentvägledning.*
- ❖ *Bejaka mångfald.*
- ❖ *Skapa goda arbetsförhållanden genom ökad delaktighet.*
- ❖ *Minska såväl korttids- som långtidssjukfrånvaron.*
- ❖ *Alla medarbetare ska ha en individuell utvecklingsplan.*

Programområdets åtaganden

1. *Planera för ett sunt och resurseffektivt boende med värdefulla natur- och kulturvärden*
2. *Utgå från stadens planer i planeringen*
3. *Tillvarata medborgarnas synpunkter i planeringen*
4. *Tillvarata och besvara medborgarnas klagomål och synpunkter*
5. *Arbeta i en öppen och förtroendeskapande anda*

1. Planera för ett sunt och resurseffektivt boende med värdefulla natur- och kulturvärden

Arbetsätt

En stor del av stadsmiljöarbetet kommer att bestå av att aktivt delta i trafik-, mark- och stadsbyggnadskontorets arbete med förändringar i stads- och gatumiljön samt att där bevaka stadsdelsnämndens ansvarsområden.

Resursanvändning

Detaljplansamråd vid varje ny plan genomförs av stadsbyggnadskontoret. Dit inbjuds sakägare och allmänhet. På plansamrådet fångar vi upp synpunkter på detaljplaneförslaget och tar med dessa i tjänsteutlåtandet till stadsdelsnämnden. Samråd arkitekt, landskapsarkitekt, miljösamordnare. I arbetsgrupper tillsammans med andra förvaltningar kan stadsdelens synpunkter föras fram.

Uppföljning

Stadsbyggnadskontorets planremiss och stadsbyggnadsnämndens utställning av planen.

2. Utgå från stadens planer i planeringen

Arbetssätt

Planeringen utgår från av kommunfullmäktige beslutade planer och styrdokument samt program för stadsutvecklingsområden. Det kan vara översiktsplanen för staden, program för stadsutvecklingsområdet, miljökonsekvensbeskrivningar eller andra dokument som styr planeringen.

Resursanvändning

Programområdet har en arkitekt/planeringssekreterare och en landskapsarkitekt som ansvarar för planeringsarbetet.

Uppföljning

Kommunfullmäktiges beslut och stadsbyggnadsnämndens utställning av planer.

3. Tillvarata medborgarnas synpunkter i planeringen

Arbetssätt

Av medborgarförslag och enkäter ges signaler som ska uppmärksammas. Östermalms parker är generellt områden det är tryggt att vistas i under dagtid. Efter mörkrets inbrott upplevs vissa parker och gångbanor vara otrygga. Kommunfullmäktige har avsatt särskilda medel för belysningsinsatser. Förvaltningen kommer tillsammans med Trafikkontoret att inventera platser och stråk som behöver förbättras och föreslå åtgärder. För att få en renare och trevligare utemiljö kommer städfrekvenser på helger och spolning av gator att utökas. Ett system för sortering av avfall som uppstått i parken kommer att prövas i Humlegården. Partikelhalten i luften minskas genom alternativ till sand och salt vid halkbekämpning. Information om det negativa med nedskräpning och förebyggande arbete i form av städkampanjer ska öka.

Resursanvändning

Städmästaren ska arbeta med attitydfrågor i syfte att hålla stadsdelen ren och prydlig. Arbetet sker främst genom förebyggande arbete exempelvis via kampanjer, brukarmedverkan och information. Medel finns avsatta i budget för arbetet.

Uppföljning

Genom en kontinuerlig dialog med medborgarna får förvaltningen respons på vad som gjorts. Synpunkterna beaktas, bedöms, prioriteras och åtgärdas. Minnesanteckningar förs från möten med brukare, arbetsgrupper och myndigheter.

4. Tillvarata och besvara medborgarnas klagomål och synpunkter

Arbetssätt

Allmänheten har möjligheter att lämna klagomål och synpunkter dels genom stadens gemensamma funktion för felanmälan, Driftcentralen, dels stadsdelsförvaltningens klagomålshantering.

Inkomna skrivelser ska besvaras inom tio dagar efter att de har registrerats hos förvaltningens registratur. Skrivelser som berör andra förvaltningar överlämnas till dem samtidigt som ett brev skickas till brevskrivaren med uppgift om vilken förvaltning ärendet tillhör.

Inkomna felanmälningar vidarebefordras till ansvarig entreprenör för åtgärd.

Resursanvändning

Programområdets verksamhetsansvariga

Uppföljning

Varje telefonsamtal till driftcentralen loggas på en lista som är åtkomlig för respektive förvaltning genom driftcentralens webbsida, www.tk/driftcentralen.se Entreprenörens avvikelserapportering.

5. Arbeta i en öppen och förtroendeskapande anda

Arbetssätt

Programområdet ska arbeta i en öppen och förtroendeskapande anda för att ge medarbetarna förutsättningar att bedriva verksamheten på ett effektivt och professionellt sätt. Medarbetarnas individuella utveckling tas upp i medarbetarsamtal. Arbetsplatsträffar hålls efter varje stadsdelsnämndsammanträde. På veckovisa avdelningsmöten rapporteras från ledningsgrupp och pågående och nya ärenden går igenom. Vi har regelbundna projektgenomgångar med programchefen. Vi håller kontakt när någon inom programområdet är sjuk.

Resursanvändning

Budgeterade medel för kompetensutveckling, friskvård och trivselbefrämjande åtgärder.

Uppföljning

Medarbetar- och lönesamtal hålls i enlighet med förvaltningens personal- och lönepolicy. Arbetsplatsträffar och avdelningsmöten. Skyddsronnd genomförs en gång om året.

Bygga bostäder och utveckla Stockholm

Nämndens mål för verksamheten

- ❖ *Östermalm ska vara en stadsdel där människor vill bo och näringslivet verka och etablera sig*
- ❖ *Medborgarna ska ges möjlighet att delta i planeringen av stadsdelen*

Programområdets åtaganden

1. *Involvera medborgare och näringsidkare genom en god service och information i frågor kring stadsplanering, bygglov, upplåtelser och näringsliv*
2. *Bevaka servicebehoven i nya bostadsområden*
3. *Utföra park- och gatuskötsel i sådan omfattning att god och säker park- och trafikmiljö erhålls*
4. *Utveckla parkerna till att ge möjlighet till lek, spel, vila och naturupplevelser.*

1. Involvera medborgare och näringsidkare genom en god service och information i frågor kring stadsplanering, bygglov, markupplåtelser och näringsliv

Arbetssätt

Stadsbyggnads-, mark- och trafikkontoret, stadsledningskontoret, länsstyrelsen, SL regionalplanekontoret m fl sänder remisser, bygglov som strider mot gällande plan och utredningar till stadsdelsnämnden för yttrande. Ärendena behandlas av programområdet enligt fastställd delegationsordning.

Remisser och utredningar kommer till förvaltningen där de registreras och får en tidsbestämd beredningstid. Där remissmaterialet är otillräckligt införskaffas kompletterande information för att kunna belysa ärendena på ett allsidigt sätt. Allmänhetens synpunkter fångas upp i samband med samråd och på nämndens frågestunder, i lokalpress, genom telefonpåringningar och brev till förvaltningen etc. Handläggare från Kultur och Miljö deltar i handikapp- och pensionärsrådets sammanträden där de redovisar och tar in synpunkter om aktuella stadsplaneärenden och förändringar i det offentliga rummet.

Stadsdelsnämnden ansvarar för enklare bygglov som kiosker, reklampelare, skyltar, stadstoiletter och återvinningsstationer. Byggloven granskas och skickas på remiss till olika berörda, sökandena kontaktas för eventuell komplettering/revidering av handlingar. Oftast görs en besiktning på platsen. Om nya ärenden strider mot gällande plan kungörs de och berörda grannar hörs. Om olovliga kiosker, skyltar etc. dyker upp i stadsdelsområdet ska frågan om påföljd eller ingripande snarast tas upp. Beslutsunderlag tas fram till nämnden eller delegerad tjänsteman. Bygglovavgift beräknas och sökanden debiteras. Alla handlingar ska diarieföras. Alla beslut ska vara så tydliga att det i efterhand inte uppstår några frågetecken beträffande vad som beslutats.

Stadsdelsnämnden ansvarar för markupplåtelser av uteserveringar, kiosker, återvinningsstationer samt för evenemang som inte berörs av lokal trafikförordning. Markupplåtelser söks hos polisen som sänder dem på remiss till stadsdelsförvaltningen. Ärendena handläggs av programområdet enligt fastställd delegationsordning. Vid bedömning av upplåtelser tas hänsyn till påverkan på stadsbilden och till renhållningsaspekter.

Vid avslag på markupplåtelser skriver handläggaren ett tjänsteutlåtande till stadsdelsnämnden, vars beslut tillställs polisen. När handläggningen är klar förs beslutet in i MUS (markupplåtelsesystem). Strävan är att genom ett nära samarbete mellan näringsidkare, förvaltningen och polisen underlätta för sökanden och ge ett snabbt besked om sökta upplåtelser. För att öka intäkterna genom fler upplåtelsetillstånd, kommer förvaltningen att se positivt på inkomna ansökningar. Manualer för olika typer av ärenden finns på enheten.

Förvaltningen ska underlätta för stadsdelens näringsidkare att komma i kontakt med förtroendevalda och näringslivsorganisationer genom att bland annat vara adjungerad i företagarföreningar eller delta tillsammans med företagare i arrangemang som mässor och medlemsmöten. Förvaltningen kommer att fortsätta med att ta initiativ till träffar där företagare kan knyta kontakter mellan sig och eventuellt bilda företagarföreningar. Förvaltningen kan genom sitt Agenda 21 arbete föra ut information om t.ex. fastighetsnära källsortering och miljödiplomering.

Genom markupplåtaren utvecklas arbetet med markupplåtelser. Samarbetet med företagarna inom stadsdelen och socialtjänsten när det gäller praktiktjänstgöring kommer att utvecklas. Under vintersäsongen 2005-2006 ges möjlighet för restauranger och andra näringsidkare att söka tillstånd för markupplåtelse för uteservering. Vid årsskiftet får stadsdelsförvaltningen ett utökat ansvar för markupplåtelser genom att yttrande över tillstånd för exempelvis reklamskyltar, restaurangverandor och julgransförsäljning överförs från trafikkontoret. Detta kommer att innebära ökade kontakter med näringslivet och en möjlighet att stärka samarbetet.

En utearbetsgrupp ska byggas upp i samarbete med Socialtjänsten. Personerna i den ska ha arbetsuppgifter med enklare klottersanering och renhållning.

Programområdet är tillsammans med administrationen delaktigt i stadsdelens arbete med företagslots. Vartannat år arrangeras ett möte med stadsdelens fastighetsägare och stadsdelsnämnden för att diskutera aktuella frågor. Stadsdelsförvaltningen ska vara öppen för och initiera företags och enskildas deltagande i förbättringar i stadsdelens offentliga rum.

Resursanvändning

Inom programområdet finns arkitekt- och landskapsarkitektkompetens. Från år 2006 överförs nya ärenden från trafikkontoret (tk) till stadsdelsförvaltningarna. För att hantera dessa ärenden förstärks samarbetet med tk i dessa frågor. Dessutom tillförs resurs motsvarande 30 % av en heltidsbefattning.

Uppföljning

Samråd kring planärenden redovisas i förvaltningens tjänsteutlåtanden. Bygglovsprövningen ska alltid kunna redovisas. Allmänheten/pressen kan när som helst få se en bygglovsakt. Beslut framgår av stadsdelsnämndens protokoll och delegationslistor. Enheten kontrollerar att kioskerna, skyltarna, reklampelarna etc. uppförs i enlighet med de beviljade byggloven genom platsbesök. Kontroll på plats att tillstånd för markupplåtelse finns och efterlevs sker genom fotodokumentation, klagomål från allmänheten och genom kontinuerlig redovisning i MUS.

2. Bevaka servicebehoven i nya bostadsområden

Arbetssätt

Stadsdelsförvaltningen bevakar i ett tidigt skede behovet av förskolor, skolor, äldreboenden och bostäder anpassade för personer med olika funktionshinder. Samtidigt följs tillgänglighetsanpassningen av den yttre miljön i både nya och gamla bostadsområden.

Resursanvändning

Arbetet sker utifrån särskilda prognoser framtagna av USK och genom erfarenhetsutbyte med stadsdelar i liknande planeringssituation. Förvaltningens ledningsgrupp har stadsutveckling som en stående punkt på dagordningen. Samråd sker med socialtjänsten och Barn- och Ungdom och med handikapp- och pensionärsråden.

Uppföljning

Planer för nya bostadsområden avrapporteras och diskuteras regelbundet inom förvaltningens programområden.

3. Utföra park- och gatuskötseln i sådan omfattning att god och säker park- och trafikmiljö erhålls

Arbetssätt

I kontraktet mellan de upphandlade entreprenörerna och stadsdelsnämnden finns beskrivet hur arbetet ska utföras för att uppnå god trafikmiljö och stadsdelen ge ett rent och prydligt intryck. Arbetsbeskrivningen för barmarks- och vinterväghållningen innehåller tabeller över startkriterier för halkbekämpning och snöröjning samt tider för när dessa arbeten ska vara utförda.

Fortsatta försök med att ersätta sand som halkbekämpningsmedel på gångbanorna görs. Ett utökat försöksområde kommer att behandlas med kalciummagnesiumacetat. Skötselbeskrivningar finns för att uppfylla entreprenadavtalets olika åtgärder för park- och naturmarken. Vitesbelopp faller ut om beskrivna åtgärder inte utförs inom avtalad tidsperiod.

Resursanvändning

Genom att fördela budgeten till varje verksamhetsgren kan medlen användas effektivt och en god kontroll fås på kostnaderna. IT-stöd och ekonomiredovisning ges av förvaltningens administrativa avdelning. Ett flertal av stadens gemensamma databassystem används i arbetsplaneringen såsom Östermalms parkplan 2002, Kartago, Park, Galant och stadens intranät.

Uppföljning

Gatu- och parkentreprenaden är uppdelad i en del för vinterväg- och barmarksrenhållning och en för parkskötsel. Likaså är skötsel av blommor och skötsel av dammar och fontäner två olika entreprenader. Gatu- och parkingenjören har täta kontakter med entreprenörerna. Två kontrollanter följer upp entreprenörsåtagandena genom daglig patrullering. För gatu- och parkentreprenaden hålls protokollförda byggmöten en gång per månad. Entreprenören för dagbok över utförda arbeten och rapporterar avvikelser. Entreprenören rapporterar vilka snö- och halkbekämpningsinsatser som har utförts. Mätdata om snönederbörden levereras från SMHI.

Delar av maskinparken är utrustad med GPS för att följa upp och dokumentera utförda arbetsinsatser. Entreprenören har kvalitetssäkrat sina arbeten genom en kvalitetsplan. Uppföljning sker också genom allmänhetens klagomål och synpunkter dels genom stadens gemensamma funktion för felanmälan, Driftcentralen, dels genom stadsdelsförvaltningens klagomålshantering.

4. Utveckla parkerna till att ge möjlighet till lek, spel, vila och naturupplevelser.

Arbetssätt

Inom ramen för sitt ansvarsområde utreder och planerar förvaltningen så att behov och önskemål om ny- och reinvesteringar inom stadens parker och grönområden identifieras. Idéer till park- och gatuinvesteringar kommer t ex från medborgarförslag, motioner eller från Östermalms Parkplan. Stadsdelsnämnden ansöker årligen om investeringsmedel från trafikkontoret respektive markkontoret för parker och grönområden, sk prioritering.

Förvaltningen utarbetar ett beslutsunderlag till stadsdelsnämnden för varje investeringsobjekt. Förslag till investering redovisas i två steg, inriktningsbeslut och genomförandebeslut. Inriktningsbeslutet är en avstämning mellan nämnd och förvaltning avseende en investerings innehåll och beräknade ekonomiska konsekvenser, samt en information till utomstående parter om att ett projekt planeras. Det ska framgå av nämndens beslutsunderlag att samråd skett och eventuella åtgärder till följd av samrådet bör redovisas. Ett inriktningsbeslut innebär inte att investeringen ska genomföras, utan endast att det ska utredas vidare

När beslut om investering fattats blir prioriteringen ett planeringsprojekt och arbetet med program och projektering genomförs. Projekteringen ger underlag för en detaljerad kalkyl. I genomförandebeslutet avgörs om investeringen ska genomföras eller inte. Tiden för större projekt beräknas vara tre år (programskede år 1, projektering år 2, och entreprenad år 3). Detta kan synas vara lång tid men tiden är nödvändig för de demokratiska processerna.

Resursanvändning

Landskapsarkitekt och gatu- och parkingenjör inom programområdet. På mark- respektive trafikkontoren finns kompetens för beställande av projektering respektive anläggningsarbeten för att genomföra projekten.

Uppföljning

Investeringsprojekten följs upp med en bygglidare under byggskedet. Efter färdigställandet gäller en garantitid på tre år.

Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad

Nämndens mål för verksamheterna

- ❖ *I alla verksamheter ska medborgare och näringsliv engageras för en ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar utveckling.*
- ❖ *Göra välavvägda miljöval.*

Programområdets åtagande

1. *Driva och delta i Agenda 21 projekt på Östermalm och i samverkan med andra stadsdelar.*
2. *Stötta förvaltningens verksamheter i att göra välavvägda miljöval.*

1. Driva och delta i Agenda 21 projekt på Östermalm och i samverkan med andra stadsdelar.

Arbetssätt

Agenda 21 arbetet ska engagera medborgare och näringsliv i stadsdelen. I samverkan med andra stadsdelsförvaltningar arbetar förvaltningen för att skapa en hållbar utveckling. Arbetet riktar sig mot boende och verksamma i stadsdelen med utgångspunkten att involvera alla i omställningen mot ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Inom ramen för inriktningsmålet ekologiskt hållbar storstad fokuseras främst på förvaltningens planerade arbete för ekologisk hållbarhet, vilket emellertid har en rad beröringspunkter med flera av stadens andra inriktningsmål vilka främst är bärare av Agenda 21 arbetets sociala och ekonomiska dimensioner. Staden har ansvar för en rad frågor där miljödimensionen har betydelse och har därför stor egen rådighet men också möjlighet att påverka andra aktörer.

Stockholm Mobilitet och Samverkan för hållbart resande

För att stimulera utvecklingen mot och marknadsföra hållbara res- och transportalternativ kommer förvaltningen under det kommande året att delta i projekten Stockholm Mobilitet och Samverkan för hållbart resande.

- Bilpool: Medverka till att det byggs upp bilpooler på Östermalm.
- Stockholm – cykelstaden: Stimulera till ökat cyklande och framkomlighet för cyklister.
- Samhällsplanering: Tillvarata erfarenheter från Europa och Sverige för att skapa bättre förutsättningar för ändrade resvanor i samband med exploateringsprojekt.
- Säker och lekvänlig skolväg, Vandrande skolbuss samt Gå- och cyklatävling: I syfte att förändra och förbättra skolvägarna samt minska bilåkandet till och från skolan. Delta i den årliga trafikantveckan med bilfri dag.

Grönskande levande gårdar

För att stimulera boende att utveckla sin närmiljö, ett socialt ansvarstagande och en hållbar livsstil ges stöd till gårdsutveckling genom gårdsvandringar vår och höst, inspirationsseminarier, nyhetsbrev och informationsmaterial. Förvaltningen deltar också i aktiviteter som drivs centralt i staden, exempelvis kommunal energirådgivning, klimatkampanj samt strategiarbete för vatten, dagvatten och naturvård. I samarbete med Konsumentförvaltningen lyfts frågor som rör attityder, livsstil och konsumtion. I samarbete med renhållningsförvaltningen sprider Agenda 21 information om avfallshantering och för att system för effektivare källsortering och hämtning provas och skapas i stadsdelen, t ex ambulerande insamling av farligt avfall, fastighetsnära insamling, fler återvinningsstationer.

Miljödiplomering av företag

Syftar till att hjälpa små företag att införa förenklade miljöledningssystem. Genom bättre struktur i sitt miljöarbete kan företagen minska sin miljöpåverkan och stärka sin konkurrens vid upphandlingar där miljökrav ställs. Förvaltningen samarbetar med Miljöcentrum för företag för att motivera fler företag från Östermalm att gå med i Miljödiplomeringen.

Stadens miljömiljard finansierar en rad större projekt där förvaltningen tillsammans med andra stadsdelar deltar under det kommande året:

Sortera mera!

Stimulerar införandet av fastighetsnära källsortering genom information och rådgivning till boende, fastighetsägare och andra verksamma i stadsdelen.

Upptäck naturen i innerstaden!

Projektet drivs av Stockholms Naturskyddsförening i samarbete med innerstadens stadsdelsförvaltningar och syftar till att fler boende i stadsdelen, särskilt skolbarn och förskolebarn ska lockas att upptäcka den fina och intressanta natur som finns i närområdet.

Guidningar genomförs i närnaturen för allmänhet samt förskole- och skolklasser. Projektet ska ge skolpersonalen stöd, verktyg och lust i sin pedagogiska verksamhet för upplevelser och kunskap om naturen. Barnens intresse för naturen ska väckas och bibehållas. En naturguide för Stockholm kommer att utarbetas liksom stadsdelvisa guider med tillhörande lärarhandledning.

Grön Flagg

Syftar till ett handlingsanpassat och certifierbart miljöarbete för skolor och förskolor. Projektet bygger på elevdeltagande och drivs av Håll Sverige Rent på stadsdelsnivå.

Konsumera smartare och minska växthusgaseffekten

Förvaltningen deltar i miljöförvaltningens projekt där ett antal utvalda hushåll följs under 1,5 år och där deras totala växthusgasprofil kartläggs och förbättringsmöjligheter synliggörs.

Energirådgivning

Seminarier och informationsinsatser genomförs i stadsdelen i samarbete med Energirådgivningen i Stockholm.

Klimatakuten och Klimatparlamentet

Förvaltningen deltar i miljöförvaltningens projekt som syftar till att öka medvetenheten hos skolelever om klimatförändringen och vad som kan göras för att motverka den. Målgrupp är grundskolans elever i årskurs åtta och nio samt gymnasieelever.

Stadsutveckling

Förvaltningen medverkar i utvecklingen av parker, gator och torg i stadsutvecklingsområdet och i andra utbyggnadsområden i stadsdelen. Syftet är att skapa miljöer anpassade till platsen genom att utgå från platsens förutsättningar. Det nya offentliga rummet ska byggas med hållbara material och kvaliteter och som inbjuder till besök och vistelse, är ekologiskt hållbara och skötseleffektiva.

Resursanvändning

Medel avsatta för miljösamordnare och miljöarbete samt del av utredningssekreterarens resurs. Samarbete med informationsavdelningen för kommunikation av Agenda 21-arbetet.

Samverkan med andra stadsdelar genom Agenda 21- och miljösamordnarnätverket, Agenda-21 nätverket för innerstaden samt nätverket för Grönskande levande gårdar och närsamhällen. Miljöcentrum för företag är samarbetspartner för miljödiplomering av småföretag och Miljöförvaltningen i ett flertal miljöprojekt. Håll Sverige Rent, Stockholms Naturskyddsförening, Stockholm Mobilitet, Samverkan för hållbart samt Projektteamet för Sortera mera! är samarbetspartners för ett flertal miljömiljardsprojekt.

Uppföljning

Agenda 21 arbetet rapporteras av miljösamordnaren i enlighet med SLKs årliga anvisningar. Agenda 21 arbetet redovisas även genom de indikatorer för hållbar utveckling som miljöförvaltningen vart tredje år följer upp med en medborgarenkät som genomförs och sammanställs i en rapport av USK. Resultatet som även redovisas stadsdelsvis läggs ut på stadens miljöbarometer.

Utveckling

Förbättra de externa kommunikationsvägarna för att öka exponeringen av de seminarier och aktiviteter som genomförs.

2. Stötta förvaltningens verksamheter i att göra välavvägda miljöval.

Arbetsätt

I stadens miljöprogram finns mål för de mest angelägna miljöfrågorna för att skapa förutsättningar för en god miljö och för människors hälsa och välbefinnande. Att uppfylla målen innebär ett vidare steg på väg mot hållbar utveckling. Stadens nämnder och bolag har det yttersta ansvaret för att förverkliga miljöprogrammet. Stadsdelsförvaltningen deltar i arbetet att utarbeta ett för staden nytt miljöprogram som ska gälla från 2007.

Nämnden har i den lokala miljöplanen för Östermalm identifierat vilka av miljöprogrammets delar som berör de egna verksamheterna och som nämnden har rådighet över. Miljöplanen omfattar även en rad grundläggande verksamhetsmål som är vägledande för de lokala enheterna när de formulerar åtaganden i sina lokala verksamhetsplaner. Verksamheterna ska göra välavvägda miljöval med utgångspunkt från miljöplanen för att bidra till att uppfylla målen i stadens miljöprogram.

Stärka miljö nätverket och öka kompetensen

Alla miljöombud erbjuds delta i nätverksmöten, utbildningar och studiebesök. Grundutbildning i miljö för miljöombud arrangeras en gång per år. Löpande erbjuds tematräffar och studiebesök, t ex kemikalier i vardagen, hållbar livsmedelskonsumtion mm och riktade utbildningsinsatser för nyckelpersoner inom måltidsplanering, inköp och upphandling. Målsättning är att miljöombud och andra nyckelpersoner ska få tillräcklig kompetens för att driva miljöarbetet på den egna enheten. Miljöombudets roll tydliggörs genom information till chefer och arbetsledare.

Alla medarbetares medvetenhet om det gemensamma uppdraget utgör grunden i arbetet med att utveckla verksamheten också ur miljösynpunkt. Information ges därför löpande om nämndens miljöplan, miljöarbete och det egna miljöansvaret till förvaltningens anställda och vid introduktion av nyanställd personal. Målsättningen är att alla anställda var femte år erbjuds en halvdags grundutbildning i miljö och Agenda 21.

Stöd till verksamheterna

Det interna miljöarbetet syftar till att stärka förvaltningens miljönätverk och stötta verksamheterna i deras förbättringsarbete så att miljömålen kan uppfyllas. Detta innebär bland annat en fortsatt satsning på att under året nå 15 % ekologiska livsmedel, välja de mest miljöanpassade kemikalierna och varorna vid inköp, ställa miljökrav vid upphandling, öka andelen miljöeffektiva transporter, nå en mer hållbar energianvändning samt att förbättra förutsättningarna för en miljöeffektiv avfallshantering.

Miljömärkta datorer prioriteras vid inköp liksom miljöanpassade varor och kemikalier, energisparåtgärder genomförs och goda källsorteringsmöjligheter ska systematiskt införas. Förvaltningens verksamheter ska upplysas om möjligheten att välja rättvisemärkta varor och produkter. Förvaltningens verksamheter kommer även att informeras om och uppmuntras att miljöcertifiera sig via Stockholms stads miljödiplom eller Grön Flagga för skolor och förskolor. Förvaltningen avser även att stötta verksamheterna i att utveckla sin närmiljö, exempelvis den egna gården.

Enheterna stötts även i arbetet med verksamhetsplanering genom dialoger, med miljöuppföljning två gånger per år och den särskilda redovisningen av ekologiska livsmedel. Miljösamordnaren medverkar också vid lokala miljögruppsmöten, arbetsplatsträffar, enhetsmöten mm. Enheter som önskar gå med i stadens miljödiplomering kan få särskilt stöd i detta. Vidare görs särskilda satsningar inom miljöområden där stadsdelsförvaltningens verksamheter kan driva ett konkret förbättringsarbete.

Åtaganden för programområdets interna miljöarbete

Åtagande från miljöplanen som särskilt följs upp:

Miljöeffektiva transporter:

- Vid upphandling av entreprenader och transporter inom park- och gatuskötsel ställs miljökrav på fordon och arbetsmaskiner i enlighet med checklista.
- Vid nyanskaffning av bil till gatu- och parkskötseln leasas miljöbil som tankas till 80% med förnyelsebara drivmedel och tvättas i anläggning med effektiv rening.

Säkra varor:

- Ekologiskt odlade livsmedel eller KRAV-certifierade leverantörer prioriteras vid möten med miljönätverket och vid större arrangemang som enheterna arrangerar.
- I syfte att minska saltanvändningen vid vinterväghållning utförs nya försök med halkbekämpning; flytande miljömärkt medel (Kalciummagnesiumacetat).

Resursförbrukning:

- Pappersförbrukningen minskas genom att enheternas medarbetare har skrivarinstitution och drivrutiner som möjliggör dubbelsidig utskrift. Arbetssättet att välja dubbelsidig utskrift förankras.
- Alla medarbetare stänger vid dagens slut av alla elektriska apparater som anslutits till ett grenuttag som har strömbrytare.

Ekologisk planering och skötsel:

- För att främja ekologiskt inriktad skötsel av naturliga och kulturpräglade biotoper lämnas högstubbar och död ved för ökad biologisk mångfald.
- Växter och djur utanför den traditionella naturmarken och som finns upptagna i ArtArken, en förteckning över skyddsvärda arter i Stockholm, ska inarbetas i parkplanen.
- I detaljplanearbetet bevakas att grönyrtorna i stadsdelen bevaras och att det gröna inslaget i stadsutvecklingsområdet får en hög kvalitet.

Miljöeffektiv avfallshantering

- Parkavfall körs bort av entreprenör till storskalig kompostering. Ett system för sortering av avfall provas i Humlegården.

Resursanvändning

Medel avsatta för miljösamordnare och miljöarbete. Samarbete med förvaltningens miljönätverk med miljöombud för ett åtgärdsinriktat miljöarbete. Uppföljning av ekologiska livsmedel sker i samverkan med ekonomiavdelningen. Samarbete med förvaltningens upphandlingsresurs vid miljökrav vid upphandling i. Samverkan med Miljöförvaltningen samt andra stadsdelar genom Agenda 21- och miljösamordnarnätverket och Agenda-21 nätverket för innerstaden.

Uppföljning

Med Miljöplanen för Östermalm arbetar förvaltningen i enlighet med modellen för ett förenklat miljöledningssystem (motsvarande mål, handlingsplan, uppföljning och utvärdering) för att systematiskt minska miljöpåverkan. Miljösamordnaren arbetar för att miljö fortlöpande integreras i stadens ILS genom tydliga åtaganden på enhetsnivå för minskad miljöpåverkan och genom dialoger med enheterna i samband med ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning av åtaganden inför tertialrapport 2. Information om miljöplan, miljöarbete och det egna miljöansvaret ges till förvaltningens anställda på olika nivåer.

Miljöplanen följs upp och rapporteras årligen. Uppföljningen av verksamheternas miljöarbete sker via halvårsvisa miljökvalitetsrapporter som årligen sammanfattas i en miljöberättelse vilken biläggs verksamhetsberättelsen. Miljöresultatet kommuniceras även via miljönätverket samt i samband med att miljösamordnaren medverkar vid APT och andra möten ute i verksamheterna. Målet om ökad andel ekologiska livsmedel följs särskilt upp i samarbete med ekonomiavdelningen.

Programområdets miljöarbete redovisas av miljösamordnaren två gånger per år via förvaltningens miljökvalitetsrapport. Inköp av ekologiska livsmedel konteras separat.

Utveckling

Förbättra de interna kommunikationsvägarna för miljöfrågor tillsammans med informationsavdelningen. Verka för att alla förvaltningens verksamheter har ett miljöombud. Samarbete med ekonomiavdelningen för kvartalsvis uppföljning av ekologiska livsmedel. Utarbeta en miljörund som kan genomföras på förvaltningens enheter samt erbjuda enheterna denna som en översiktlig kartläggning av miljösituationen.

Bryta segregationen och fördjupa demokratin

Nämndens mål för verksamheten

- ❖ *Uppmärksamma barns och ungdomars språk i alla verksamheter som möter barn och ungdom.*
- ❖ *Vidareutveckla barnperspektivet i handläggning av försörjningsstöd i syfte att förhindra utanförskap.*
- ❖ *Vidareutveckla förutsättningarna för stadsdelens invånare att delta i samhällsutvecklingen.*
- ❖ *Ge invånarna insyn i och möjlighet att delta i de demokratiska processerna.*

Programområdets åtagande

1. *Skapa ett lokalt kulturnätverk med föreningar, medborgare och verksamheter på Östermalm*
2. *Ge medborgarna insyn i och möjlighet att delta i de demokratiska processerna.*

1. Skapa ett lokalt kulturnätverk med föreningar, medborgare och verksamheter på Östermalm

Arbetsätt

Förvaltningen ska inte i första hand själv producera kulturaktiviteter, utan istället göra det möjligt för medborgare och organisationer i stadsdelsområdet att skapa aktiviteter och förmedla dem till det lokala kulturutbud som finns. Förvaltningen ska sprida kunskaper om vilka resurser stadsdelen har att erbjuda för kulturaktörer, t.ex. tillgång till bibliotek och möjligheter att söka bidrag. Möjligheter att nyttja andra förvaltningars och enheters kompetenser kommer att vara viktiga inslag i ett utvecklat arbetssätt för ökad spridning av kultur.

Det lokala kulturlivet för och med ungdomar ska stärkas genom samarbete med kulturförvaltningen och andra som arbetar med ungdomar i stadsdelen. En kulturkalender med redan bestämda kulturverksamheter ska underlätta för förskolor, skolor, äldreboenden och särskilda boenden att välja kulturaktiviteter. Träffpunkter för ungdomar ska utvecklas i Humlegården med inriktning på street-åkning för skateboard och i Gustav Adolfs parken med inriktning på spontanidrott. I stor utsträckning ska barn och ungdomar driva och vara aktiva i projekten. Särskilt gäller det projekt med syfte att ändra attityd och beteende hos ungdomar som exempelvis samarbetsprojektet mellan Bredäng och Östermalm kallat 1173 eller deltagande i förvaltningens alkohol och drogförebyggande arbete. Kultur- och projektbidrag fördelas till föreningar och verksamheter som ett komplement till förvaltningens egen verksamhet.

Barn har rätt att kunna vistas utomhus i goda, stimulerande miljöer och detta påverkar och utvecklar dem mycket. Att få gunga eller gå i ojämn terräng t ex har i undersökningar visat sig påverka små barns språkliga utveckling positivt. Olika kulturprojekt ger lite större barn och ungdomar nya möjligheter att utvecklas genom exempelvis musik och skrift.

Resursanvändning

Särskilda medel finns avsatta för kultur- och fritidsverksamhet. Stadsdelens lokala kulturnätverk och kulturinstitutioner tas tillvara. Östermalms parker och grönområden.

Uppföljning

Aktiviteter och deltagarantal redovisas som nyckeltal. Avrapportering sker till stadsdelsnämnd och i tertiärrapporter. Samråd och synpunkter förs vidare till de förvaltningsövergripande projektgrupper som programområdet deltar i.

Utveckling

Möjliggöra för medborgare och organisationer i vårt område att själva skapa aktiviteter och sprida tillgången till det lokala kulturutbud som finns. Arbetet med kulturnätverket sker på ett sådant sätt att det skapas konkreta kulturaktiviteter under uppbyggnadstiden. Samarbetet med förvaltningar med gemensamma frågeställningar stärks. Särskild vikt läggs vid bibliotekets biblioteksråd för ungdomar.

2. Ge medborgarna insyn i och möjlighet att delta i de demokratiska processerna.

Arbetsätt

Stadsplanering

Stadsdelen Östermalm står inför en stadsförnyelsefas i Hjorthagen – Frihamnsområdet som innebär att ett halvt nytt Östermalm byggs. En sådan förändring påverkar en större del än själva stadsförnyelseområdet, troligen större än stadsdelen. I samband med nyproduktion av denna omfattning är det angeläget att skapa förutsättningar för alla människor att bo och verka där. När inflyttningen påbörjas bör de erfarenheter, som stadsdelsförnyelsen i ytterstaden bidragit med, ha arbetats in i planeringen.

Alla stadsdelens invånare och andra aktörer som kunskapscentra, näringsliv och ideella organisationer har i sin verksamhet möjligheter att bidra till en hållbar utveckling. För att samordna arbetet, få program- och verksamhetsansvariga att diskutera berörningspunkter och målkonflikter samt för att stärka de strategiska satsningarna, vill förvaltningen ge tillfälle att regelbundet träffas kring dessa frågor.

Agenda 21

Programområdet ingår i stadsdelsövergripande nätverk både för stadsplanering och Agenda 21 arbete som ska leda till förståelse för de olika förutsättningar som finns i olika stadsdelar och inom stadsdelen. I det lokala arbetet med stadsutvecklingsområdet kan viktiga erfarenheter och inspiration hämtas från arbetet med Agenda 21, där det lokala perspektivet är grundläggande för arbets- och beslutsprocesser. Agenda 21 syftar till att åstadkomma en långsiktigt hållbar utveckling ur både socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv.

Resursanvändning

På den inledande delen stadsdelsnämndens sammanträden presenteras planer för utbyggnad av bostäder och nyanläggning eller utveckling av parker. Ungdomsråden.

Uppföljning

Förvaltningens och stadens hemsida ger möjlighet för medborgarna att lämna synpunkter. Medborgarförslag, klagomål och synpunkter registreras och vidarebefordras till Kultur och Miljö. Ett livaktigt lokalt kultur- och föreningsliv ger också många möjligheter att delta. Se vidare ansvarsområdena stadsplanering och Agenda 21.

Ta ansvar för ekonomin

Nämndens mål för verksamheten

- ❖ *Medarbetare ska bidra till budgethållning genom att vara delaktiga i planering och uppföljning.*
- ❖ *Chefer ska ansvara för budgethållning utifrån en samlad bedömning.*
- ❖ *Uppnå effektivt lokalutnyttjande genom avveckling, omflyttning och sammanslagning.*

Programområdets åtagande

1. *Tydliggöra kopplingen mellan verksamhet och ekonomi genom att medarbetarna deltar i planering och uppföljning av budget*
2. *Se över lokalutnyttjandet*

1. Tydliggöra kopplingen mellan verksamhet och ekonomi genom att medarbetarna deltar i planering och uppföljning av budget

Arbetsätt

För att ha kontroll på budgeten har vi tre tydliga ansvarsområden. Gatu- och parkingenjören och miljösamordnaren har var sin budget med eget budgetansvar. Fysisk planering, investeringar i parker och grönområden samt kultur och fritidsverksamhet ligger under chefen för Kultur och Miljö. Verksamhet och budget arbetas fram gemensamt inom programområdet på planeringsdagar och programområdesmöten. Ekonomiavdelningen ger underlag för månadsrapporter med prognos och redovisning av transaktioner.

Stadsdelsnämnderna ges från och med 2006 investeringsbudget för investeringar i parker och grönområden. Enligt stadens centrala anvisningar för investeringar och andra betydande projekt ska varje investerande nämnd fatta beslut om interna regler, vilket kommer att ske under våren 2006.

Resursanvändning

Programområdesmöten en gång per vecka. Arbetsplatsträffar, måndag efter stadsdelsnämnd används för att diskutera projektens utveckling och styrning.

Uppföljning

Månadsrapporter. Tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

2. Se över lokalutnyttjandet

Kultur och Miljö får 2006 ett utökat ansvar för markupplåtelser och parkinvesteringar. Programområdets bemanning har utökats med två anställda, en utredningssekreterare och en landskapsarkitekt. Under våren återkommer en markupplåtare i tjänst efter föräldraledighet. Två kontrollanter har sin arbetsplats på Brunbärsvägen, som är tillgängligt fram till hösten 2006.

Resursanvändning

Sex rum på Karlavägen 104 och ett rum på Brunbärsvägen 6.

Uppföljning

Stadsdelsförvaltningens lokalgrupp.